

פנינים מתורת רבינו הגאון
רבי רב הבהו
קרק שליט"א
עידה"ק טבריה ת"ו

ויקרא

גליון 49 | תשפ"א

פני
הפרשה

ויקרא אל-משה

עצמו הרי נגלה אליו ה' בבחינת, "ויקר".

וְהִזָּה מִן הַדָּם שֶׁבַע פְּעָמִים .. אֵת פְּנֵי פְרוּכַת הַקֹּדֶשׁ

ופסוק זה מיירי גבי 'פר של כהן המשיח', ואילו גבי 'פר העלם דבר של ציבור', מצינו "והזה את פני הפרוכת" ללא אזכור של "מן הדם", ולכאורה צ"ב החילוק.

ונראה ביאורו עפ"י דחז"ל (בגמ' זבחים מ"א ע"ב, וברש"י כאן) אמאי לא כתיב "פרוכת הקודש" בפר העלם דבר של ציבור, כיוון שסרח כל הציבור, משל למלך בשר ודם שסרחה עליו דמינה שלימה, וכיוון שסרחה כולה אין פמליא שלו מתקיימת, ומשום כך לא כתוב "פרוכת הקודש", דהעלם דבר של ציבור הוא כעין סרחה מדינה שלימה.

וא"כ נמצא שההזאה בפר העלם דבר של ציבור, היא כביכול מכשירה את הפרוכת כבתחילה, לחזור לשמה "פרוכת הקודש" לנקות סרחונם של כל הציבור, ע"כ לא כתיב דם, כיוון דהזאה זו עיקרה לטהר את הפרוכת.

משא"כ בפר של 'כהן משיח' שלא בטלה שם "פרוכת הקודש" כדאמרן, כיוון שרק יחיד חטא, בזה ישנה הזאה רגילה של הזאת הדם, ולא הזאה של "והזה את פני הפרוכת" הבאה לטהר את הפרוכת מסרחונם של הציבור כולו בהעלם דבר.

וְסִמְךָ יָדוֹ עַל רֹאשׁ הָעֵלָה וְנִרְצָה לוֹ
לְכַפֵּר עָלָיו

אי' בגמ' דמקרא זה ילפי' דבסמיכה על הקרבן בעינן בכל כוחו, וז"ל הרמב"ם (פרק ג' מהל' מעשה

וברש"י כאן מייתי וז"ל "ויקרא אל משה" לכל דברות ולכל אמירות ולכל צוויים קדמה קריאה, לשון חבה, לשון שמלאכי השרת משתמשים בו, שנאמר (ישעיה ו ג) וקרא זה אל זה, אבל לנביאי אומות העולם נגלה עליהן בלשון עראי וטומאה, שנאמר (במדבר כג ד) ויקר אלהים אל בלעם, ע"כ.

ויש לבאר הקרא שכותב א' זעירא, דהלא פליאה גדולה מאוד היא זו, שישנה כעין הו"א לדמות בין משה רבינו, 'רעיא מהימנא' אבי אבות הנביאים, שזכה לדבר עם הקב"ה פנים אל פנים, לבלעם, שהוא סמל הטומאה, היותר גדולה ששייכת בעולם.

אלא ביאורו הוא כך, שמשה רבינו בגודל ענוותנותו, אמר לגבי פרט זה, שהקב"ה נגלה אל נביאי אומות העולם הטמאים, ובראשם בלעם, בלא שום הכנה מצידם, אלא כעין 'אתערותא דלעילא', מאת הקב"ה שחפץ להודיע להם איזה דבר נבואה, לגבי זה דימה משה רבינו את עצמו ברוב ענוותנותו, כביכול הקב"ה נגלה אליו בלא שום הכנה וזכות מצידו.

וזה באה התורה ואומרת 'ויקר' עם אל"ף זעירא, דזו גופא, הזכות שזכה, בגודל ענווה זו, של שפלות נוראה שכזו, עד כדי שמדמה עצמו לנביאי אומות העולם לגבי ההכנה לנבואה, בזה זכה להיות אב לנביאים. וזה האל"ף זעירא, שהוא כביכול מצד עצמו מה שמקטין את

שפה
לנאמנים

פניני משא ומתן עם רבינו

בעניין ברכה אחרונה על ה'כוס
הראשונה' בליל הסדר

ביום שני ב' ניסן אור לג' סיוון, בעת שישבו הקהל לסעודה, בשמחת נישואיו של בן רבינו, החתן המופלג בתורה ויר"ש ומדות טובות, הגאון רבי יוסי שליט"א, שאל החברותא של רבינו ה"ה הג"ר רבי חיים דיין שליט"א, (אשר זוכה לקיים 'הוי גולה

המשך בעמוד הבא

חדש!חדש!חדש!חדש!חדש!חדש!חדש!חדש!חדש!חדש!חדש!חדש!חדש!חדש!חדש!חדש!
ולקבלת הגליון בדוא"ל ניתן לפנות לטלפון: 052-766-0975 או sc0527660975@gmail.com

בגמ' (חגיגה ט"ז ע"ב). ומשו"ה בעינן ראשו ורובו בתוך הקודש בעזרה, שעתה מייחד כל כוחותיו ומחשבותיו בקרבן ההולך עתה תחתיו לכפרה, וע"כ טמא לא יכול לסמוך, דמי שמנוע מליכנס לעזרה היינו לייחד את עצמו כעת לקדושה בכל כוחותיו, ולהכניס ראשו ורובו לעזרה, דהיינו כעין עזיבת החטא לגמרי, ודביקות במצוות מכאן ולהבא, והטמא שמסמל את זה שעדיין מחובר לעבירה, כיוון דכביכול אינו יכול לכנוס ראשו ורובו לעזרה, משו"ה אינו בסמיכה.

לע"נ "בעלת תשובה האמיתית" מרת דינה בת אסתר שדה ע"ה

עובדות נפלאות מרבינו בבדיקת חמץ, ועל לשון וויתור בענייני עוה"ז

סיפר מקורבו של רבינו, הר"ר אליהו עבד שיחי', דבשנה אחת זכה להיות אחד משליחי רבינו לסייעו בבדיקת החמץ, ותוך כדי הבדיקה נאנח רבינו ואמר שאזלו כוחותיו, ובקשו שימשיך לבדוק מכאן ולהבא, ומיד תפסו רבינו בידו ואמר ח"ו לומר שאין לי כח על מצוות בדיקת חמץ אלא אין בכוחי 'פיזית' להמשיך הבדיקה, אבל חס וחלילה שיהיה נראה כביכול שאין לי כח לעשות את המצווה.

(בנותן טעם יש להוסיף מה שסיפר בנו של רבינו ה"ה הגאון רבי שמואל נתן שליט"א, שפעם אחת הגיע לרבינו ממקום מסויים סכום כביר מאוד של כסף, ורבינו לא אבה לקבלו, והיה נצרך רבינו לחתום על מסמך ש"מוותר" על אותו הסכום, ואמר רבי שמואל לרבינו, שצריכים לחתום על אותו מסמך בכדי לוותר על הסכום, ונודעזע רבינו מאוד ותפסו בידו ואמר "אל תגידי כך", על גמרא, או על תוספות, שייך הלשון "וויתור", אבל על כסף???)

כמו"כ סיפר בנו חביבו של רבינו הרה"ג ר' גדלי' שליט"א, שבאחת מן השנים אירע ותוך כדי בדיקה מצא קופסא של עוגיות, והיה נראה על פניו קורת רוח, שע"י הבדיקה כראוי וכדין נמצא חמץ בעין זה, והראה לנוכחים שיראו שיש משום מה לבדוק, והוסיף עוד שבכל שנה מתאמץ מאוד בשעת הבדיקה לבדוק באמת בכל המקומות שנראה לו שלא ניקו היטב, ובודק בעצמו כמה שעות, ואינו חס כלל על כבודו ומטפס על שולחנות וכסאות, ואף משתטח על הרצפה בכדי לבדוק היטב תחת הארונות וכדו', והכל מתוך שמחה של מצווה.

דעת

החכמה ומוסד

שפה לנאמנים - המשך

למקום תורה' מידי שבוע מהעיר מודיעין עילית, בכדי ללמוד בצוותא עם רבינו). אמאי אין מברכים ברכה אחרונה על הגפן, על כוס ראשון של ד' כוסות. ורצה רבינו לומר סברא דהוא כעין "עסוקים באותו עניין" ואי"צ לברך ברכה אחרונה.

אמנם למעשה בהגדתו של רבינו "שפתי כהן" (בקונטרס "מה נהדר מראה כהן" בסוף ההגדה, ובו נקבצו כל מנהגי רבינו בחג הפסח) הבאנו בארוכה דעת רבינו בסוגיא זו ולתועלת הלומדים ומבקשי התורה הבאנו אותה כאן.

בכל שנה עוסק מחדש בסוגיית ברכת 'על הגפן' על הד' כוסות, וברכת בפה"ג על שאר הכוסות, ולפי המסקנה נוהג למעשה באותה השנה, ובד"כ מסקנת הסוגיא שעל כוס ראשון שלישי ורביעי מברכים על הגפן, ובכוס שני הסמוך לסעודה אינו מברך, ולכן גם מברך בפה"ג על כל הכוסות.

גבי ברכה ראשונה דעת הרי"ף רב נטרונאי ור' עמרם גאון והרמב"ם ואבי העזרי דמברכין על כל כוס וכוס (או מטעם היסח הדעת, או מצד דכל אחד מצווה), וכן פסק הרמ"א (סי' תע"ג ס"א), אמנם דעת הרא"ש ור"י כץ דמברכין רק על הראשונה ושלישית דהיא אחר ברכהמ"ז, וכן פסק בשו"ע (סי' תע"ד).

ולגבי ברכה אחרונה דעת הרי"ף שצריך לברך אחר השני דמפסיק בסעודה, ואחר הרביעיית דאז גומר, ודעת אבי העזרי דיש לברך על כל הכוסות חוץ מכוס שניה דנפטרת בברכהמ"ז, ודעת ר' חכילאי גאון, דלברך ברכה אחרונה רק על כוס שלישית ורביעית, דאין אחריהן ברכהמ"ז, ודעת ר' שרירא ור' האי גאון דאין מברכין על הגפן רק על כוס רביעי, וכן פסקו בשו"ע וברמ"א.

ורבינו מחמת שהמנהג לברך ברכת בורא פרי הגפן על כל כוס, ולברך שוב הגפן בלא שבירכו ברכת על הגפן אינו נראה לו, ולכן מברך על הגפן וממילא חייב בודאי לברך בפה"ג, חוץ מכוס שני שאינו מברך עליה על הגפן משום סמיכותו לסעודה, וכבר פסק הרא"ש והביאו המחבר להלכה (סי' קע"ד), דיין קודם הסעודה נקרא צורך הסעודה ונפטר בברכהמ"ז.

הדפסת העלון לע"נ רבני טבריא:

רבה הראשי של טבריא, הצדיק החכם רבי חיים בן רבי יצחק סמאג'א זצ"ל
רבה הראשי של טבריא, הצדיק החכם רבי יעקב חי בן רבי ברוך זריהן זצ"ל
מייסד ת"ת ביבאס, הצדיק החכם רבי רפאל ביבאס זצ"ל

